

TOLKTRYCKET

Sveriges teckenspråkstolkars förenings medlemstidning Nr 1 Mars 2013

Sid 20-21

Den otroliga resan

Sid 6 Hen-debatten

Sid 8 Kallelse årsmöte 2013

Sid 12-13 Pengar & politik

Vart är tolk-Sverige på väg?

"Rakt åt pipsvängen!" skulle jag vilja säga. Vi ser upphandling på upphandling, nu senast i Region Skåne, där pristak leder till kraftigt försämrade möjligheter till tolkars fortbildning och kompetensutveckling, där reseersättning är borttagen och där restid ersätts med ett fast pris på 300 kr från och med den andra restimmen.

Lägg till detta stressen som kommer utav risken för vite när du inte kan utföra ett uppdrag som du åtagit dig - och du har definitionen av ett arbetsmiljöproblem som i en liten ask.

Jag gjorde häromsistens en liknelse mellan tolkvärlden och boken om Bröderna Lejonhjärta. Att bo i Körsbärsdalen är att vara ute och tolka och få vrida och vända på översättningar och formuleringar. Det är där vi träffas på värdshuset Guldtuppen och pratar minnen från tolkutbildningar och kollar vem som känner hen och som gick i samma klass som hen. Det är där vi kan engagera oss i STTF och känna att vi tolkar gör ett otroligt viktigt och värdefullt arbete för döva och för samhället.

Tyvärr finns det också ett Törnrosdalen. Det är där upphandlingar som enbart har till syfte att sänka kostnader skrivs. Det är där tolkar går på knäna och inte tillåts utvecklas i sina yrkesroller. Det är där prestige frodas och överskuggar samarbete. Det är där halvkrassliga tolkar släpar sig till jobbet för att inte riskera vite. Det är där jakten på småsmulor splittrar en hungrig yrkeskår som egentligen hade kunnat finna en enorm styrka i att vara liten och personlig.

Till skillnad från i Nangijala så tror jag inte att det finns en Jossi ibland oss. Eller är vi kanske alla förrädare gentemot oss själva och våra kollegor när vi inte kommunicerar och gemensamt står upp för högre löner, bättre upphandlingar, rimligare arbetsvillkor och mer fortbildning?

Vi måste inte lämna all makt åt Tengil och vi behöver inte räddas Katla. För stridens dag har kommit. Och ibland måste man göra saker som är lite farliga - annars är man ingen tolk, utan bara en liten lort.

/Evelina Alenäs

STYRELSEN

Ordförande

Camilla Eurenus
camilla.eurenus@sttf.nu

Kassör

Tina Karlsson
tina@aol.se

Vice ordförande

Gwen Birgell
gwen.birgell@sttf.nu

IT-ansvarig

Märta Bergström
marta.bergstrom@sttf.nu

Sekreterare

Evelina Alenäs
evelina.alenas@sttf.nu

Ledamöter

Ivar Wästhed
ivar.vasthed@orebroll.se

Anette Åsén

anette.asen@sttf.nu

REDAKTION

Ansvarig utgivare

Camilla Eurenus

Förbehåll

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insända bidrag.

Layout

Alf Åsén

Bankgiro 785-7204

Hemsida

www.sttf.nu

Adress

STTF
c/o Camilla Eurenus

Webmaster

Märta Bergström
marta.bergstrom@sttf.nu

Murargatan 15

754 37 Uppsala

Material skickas till

tolktrycket@hotmail.com

Annonspriser

1/1-sida 3.750 kr

2/3-sida 2.800 kr

1/2-sida 2.350 kr

1/3-sida 1.700 kr

1/4-sida 1400 kr

1/8-sida 950 kr

Medlemsavgifter

Aktiva 350 kr

Stödjande 200 kr

Organisation 600 kr

Prenumeration 350 kr

25% påslag på ordinarie annonspris vid annonsering på tidningens baksida.

Annonser på hemsidan 250 kr per vecka

Expeditionsavgift 25 kr tillkommer.

Nummer sedan start: 80

Styrelsenytt

”Vi hade var't i Askersund och Pressbyrån i Gnesta...”

Efter att julhelgerna, semestrar och födelsedagar hade firats lyckades vi hitta ett lämpligt tillfälle för nästan hela styrelsen att träffas en helg hemma hos Anette i Gnesta. Det senaste tillskottet i styrelsen, lille Jim, föddes 18 december 2012 och är utan tvekan den sötaste ledamoten. Grattis Anette och Alf! Med oss på detta möte var även Andreas Svensson som vi har anlitat för att undersöka möjligheterna för ett framtida kansli. Tänk vilka nivåer vårt föreningsarbete skulle lyftas till om vi hade ett kansli!

Mötet sträckte sig från fredag kväll till söndag eftermiddag och vi hade som vanligt en diger dagordning. Det var den som till slut fick oss att stanna upp – och tänka om! STTF är en ideell organisation med knappa resurser: tid är en bristvara. Som det är nu lever föreningen genom styrelsen och vi gör allt vi kan för att hinna med så mycket som möjligt. Detta är dock inte ett hållbart koncept framöver. Föreningen behöver fler aktiva lokala och regionala föreningar! Det styrelsen gör bör vara av nationellt och allmänt intresse för hela tolkkåren, medan det är NI som är experter på ERT arbete och ER situation där NI bor och verkar. Vill ni ha hjälp med att starta upp en lokal förening eller att komma i kontakt med andra så säg till oss. Styrelsen kan då fokusera på att vara det bollplank och den tankesmedja vi vill vara och arbeta med de stora frågor som rör oss alla.

Vi lägger just nu mycket kraft på att planera årsmötet i juni som vi hoppas skall bli välbesökt! Alla föreläsare är ännu inte inbokade men vi hoppas och tror på ett spännande och lärorikt program. Se kallelsen i detta nummer och håll utkik på hemsidan framöver! För att uppnå målet att bli en stark och vital förening är det också viktigt att vi syns och hörs. Var passar det väl bäst att göra detta på än under Almedalsveckan i sommar? Vi i styrelsen arbetar nu aktivt på att ta oss dit för att knyta kontakter, utbilda och påverka. Det är flera praktiska frågor som behöver lösas innan vi rör detta projekt i land så hör gärna av dig med exempelvis tips på boende på Gotland.

Påminn nu dina kollegor om att också de ska betala in medlemsavgiften till STTF. Se även till att din arbetsplats blir organisationsmedlem. Tillsammans blir vi en starkare förening som kan utträta mer och som får en starkare röst. Vi hoppas att vi får ett rekordhögst medlemsantal i år och att vi alla kan samlas i Kungälv för årsmöte och fest. Vi ses där!

Med vänlig hälsning
Styrelsen,
gm Evelina Alenäs

Resultatet av enkäten kommer att redovisas under ProSigns konferens och workshop i Graz, Österrike under april 2013. För mer information kring projektet och konferensen:

<http://www.ecml.at/F5/tabid/867/language/en-GB/Default.aspx>

konferens & årsmöte 2013!

Förberedelserna inför 2013 års efsli konferens och årsmöte i staden Ljubljana, Slovenien är i full gång! Sökandet efter föreläsare pågår och kommittén som arbetar med arrangemangen kring årsmötet letar tolkar som kan tolka under helgen. Vänligen skicka din ansökan till interpreters2013@efsli.org senast den 15:e mars om du kan Slovenskt teckenspråk, Engelska, International Sign, Bosniska/ Kroatiska/ Serbiska. Mer information finns på den officiella hemsidan: efsli.org/2013

boktips

För dig som är intresserad av att veta hur man inom EU arbetar med språk och översättning finns "Translating for the European Union Institutions" - Second Edition av Emma Wagner, Svend Bech and Jesús M. Martínez Translation Practices Explained Volume 5 St. Jerome.

Vill du veta: Varför den Europeiska Unionen har flera hundra översättare anställda? Vad de gör, vilken typ av översättningsproblem de brottas med och om policyn kring språk har påverkats av att man inkluderar nya medlemsländer? Då ska du läsa boken som svarar på dessa! Den är skriven av tre erfarna översättare from the European Commission. Målet är att läsare i allmänhet, studenter och frilansande översättare ska förstå den Europeiska Unionens institutioner och deras arbete. Även om boken behandlar översättning i skriven form mer än talad så är det av intresse även för dig som tolk.

Fritt sållat och översatt så eventuella felaktigheter är endast mina.

/ Camilla Eurenus

Klassetur til Stockholm

3. klasse på tegnspråk- og tolkeutdanningen på Høgskolen i Oslo og Akershus, Norge, dro i januar på en ukes studietur til Stockholm. Vi hadde en kjemp flott uke, og besøkte flere interessante og spennende steder.

Mandag var vi på Södertörn Folkehøgskole, der ble vi tatt hånd om av 2.klassingene der og deres lærer. Vi oppdaget forskjeller og likheter i det norske og det svenske tegnspråket. Vi fikk også vite mye om den svenske tegnspråktolkeutdanningen som er på fire år, i motsetning til Norges utdanning som bare er tre år.

Tirsdag fikk vi møte tolkene Marie Sikström og Camilla Eurenus, som fortalte oss om den nye tolkeutdanningen som kommer på universitetet og ellers litt om hvordan det er å jobbe som tolk i Sverige. Etter lunsj var vi på institutt for lingvistik på universitetet, og der hadde de flere flotte foredrag for oss. Blant foredragsholderne var blant annet Anna-Lena Nilsson og Brita Bergman, to tegnspråkjendiser som vi satte stor pris på å få møte! Etter dette dro vi på en café der vi møtte Märta Bergström og hennes tolkekollega, og hadde after work med dem. De svarte på masse spørsmål om hvordan tolkene i Sverige har det, og vi fant blant annet ut at vi ikke vil at tolketjenesten skal privatiseres i Norge, sånn som det har blitt i Sverige. Kjempekoselig at de tok seg tid til å møte oss!

Onsdag var vi først en tur på språkrådet, der vi fikk masse god info om hva de jobber med der. Så dro vi til universitetet igjen, og denne gangen fikk vi møte et par tolker som fortalte oss om tolking på universiteter og høyskoler i Stockholm. På kvelden dro vi til døveforeningen.

Torsdag var siste dagen vi hadde noe på programmet. Da var vi hos Sveriges Døvas Riksforbund, der vi fikk både foredrag, omvisning og en pose med gaver! På kvelden avsluttet vi uka med en kjemp koselig middag med taco og god stemning.

Fredag var siste dag i Stockholm, og den benyttet vi til shopping og sightseeing.

Tusen takk til alle som tok oss så godt i mot! Vi hadde en fantastisk uke!

Hen underlättar livet för teckenspråkstolkar

Ordet hen var årets snackis i språkkretsar under 2012. Hur förhåller man sig till detta könsneutrala personliga pronomen? Av de starka reaktionerna att döma är det inte så neutralt som det verkar. Det har skrivits arga debattinlägg och det skämtas om ordet lite här och var, i krönikor och seriestrippar. Man kan fråga sig varför. I många språk är könsneutrala pronomen en icke-fråga, inte minst i det svenska teckenspråket. Men ordet hen erbjuder teckenspråkstolkar en smidig lösning på ett problem vi brottats med länge.

Pronominella pekningar ställer till det ibland för tolkar. När teckenspråkiga pratar om en person – låt oss ta en direktör som exempel – och sedan använder pronominella pekningar, uppstår snart ett dilemma. Konventionen i svenskan är att man snart bör övergå till att använda pronomen. Men vad säger man när man inte känner könstillhörigheten hos direktören. Drar till med han? Det kan straffa sig, direktörer kan mycket väl vara kvinnor. Men nu kan vi säga: hen. Vilken befrielse! Varje gång pronominella pekningar används säger vi hen, hen, hen! Kanske blir teckenspråkstolkar en pådrivande kraft bakom spridningen av detta nya pronomen.

Faktum är att de flesta av världens språk har könsneutrala pronomen. Det är framför allt indoeuropeiska språk som har pronomen som styrs av genus. Finskan är ett språk som inte gör skillnad på män och kvinnor, åtminstone inte som pronomen. Andra språk är kinesiska, indonesiska, georgiska, persiska och filipo. Det svenska teckenspråket använder pronominella pekningar. Att det pekningret riktas mot är av han- eller honkön, är av underordnad betydelse. Men ibland framkommer det av munbilden att det är en man eller kvinna.

Men är hen verkligen så nytt som det verkar? Den tidigaste förekomsten hittar man på 1960-talet. Vid den här tiden var han ett generiskt pronomen, och användes för både män och kvinnor. Men kvinnorörelsen tyckte att nu får det vara nog, världen består inte bara av män. Vad gör man då? Man skriver "han eller hon" eller "vederbörande". Men i längden blir det omständligt och krystat. Varför inte skapa ett nytt pronomen? Och vips var hen lanserat. Hur detta nya ord kom till finns det flera teorier om. En del menar att det beror på en vokalförskjutning. En del menar att ordet är en blandning av han/hon/den. En del tror det är inlånat från finskan, som har det könsneutrala pronomenet hän. Faktum är att ingen riktigt vet.

Ordet hen blev ingen omedelbar hit. Det dök upp sporadiskt i vissa myndighetstexter eller studentuppsatser. Något genomslag blev det inte förrän i början av 2000-talet i hbtq-kretsar. Transsexuella personer ville komma loss från den språkliga tvångströjan med genusbestämda pronomen. Om man är en man som känner sig som kvinna eller tvärtom, vad ska man kalla sig då? Han eller hon? Hen blev svaret. Slutligen ska det påpekas att hen inte ersätter han eller hon, utan erbjuder en ytterligare uttrycksmöjlighet. Och man blir inte förvirrad i sin könsidentitet av ett könsneutralt pronomen. Det har teckenspråkiga vetat i alla tider.

I Språkrådets nyordlista för 2012 finns ordet henifiera, som syftar på att byta ut alla han och hon till hen i webbtexter. Kommer henifiera även att stå för när tolkar byter ut pronomina till hen? Den observanta som ögnat igenom nyordslistan har förmodligen lagt märke till ett nyord som har anknytning till teckenspråksvärlden: visukal, som är en sammanblandning mellan orden visuell och musikal. De som såg föreställningen Fame – visukalen i Örebro i maj månad 2012 vet vad ordet står för.

Tommy Lyxell
Språkvårdare i teckenspråk på Språkrådet
och auktoriserad teckenspråkstolk

På STTF:s webbplats finns det länkar till språkforskaren Karin Milles intressanta föredrag om ordet hen och könsord vid Språkforum 2012 och Språkrådets nyordlista.

NY FÖRBÄTTRAD WEBBKLIENT!

LÄNGRE ÖPPETTIDER!

Alla dagar: 06.00 - 24.00

Bildtelefoni.net:
SIP: tolk@tolk.sip.nu
Taltelefon: 020-28 00 20
3G: 020-20 00 33
Webbklient: www.tolk.sip.nu

Nu ringer du lättare till 112 med webbklienten och din bildtelefon. Samtalet kopplas fram till teckenspråkstolk extra snabbt och får högsta prioritet.
När du ringer 112 med webbklienten, klicka på den röda ikonen märkt "112"
När du ringer 112 med bildtelefon ringer du 112@tolk.sip.nu

Mer information på www.bildtelefoni.net

bildtelefoni.net

KALLELSE TILL STTF:s ÅRSMÖTE 2013

Vi hoppas att så många medlemmar och gäster som möjligt ska infinna sig

den 7-9 juni på Nordiska folkhögskolan i Kungälv.

Vi erbjuder en helg fylld med föreläsningar om vår arbetssituation och vår väg mot en profession. Dessutom kommer vi att anordna intressanta workshops och givande fortbildning.

Årsmötet hålls lördagen den 8 juni kl. 11-13.

Sista anmälningdag
för deltagande är
söndag 14/4.

Motioner ska vara styrelsen
tillhanda **senast 26/4.**

För mer information
om priser och anmälning,
vänligen besök:

www.sttf.nu

Viss information kommer
även att mejlas ut
till medlemmarna.

Vår huvudföreläsare är

Ingeborg Skaten,

teckenspråkstolk och lektor
på Högskolan i Bergen.

Hon kommer att tala om hur
en profession skapas,
bibehålls och utvecklas.
Vad ger oss tillfredsställelse
och motivation till att fortsätta
i yrket och hur påverkar
lön och status vårt
yrkesutövande?

Årsmöteshandlingarna, information om föreläsare samt helgens
program kommer att skickas ut i nästa nummer av Tolkskrivet.
Tänk på att det numret utkommer efter sista anmälningdagen.

Om du vill ingå i årsmötesgruppen så kontakta Evelina Alenäs på evelina.alenas@sttf.nu

Tolkarbetsgivare, nu blir det lättare!

Tolkarbetsgivare och då inte minst Talför har länge uttryckt ett önskemål om att STTF ändrar tidpunkten för årsmötet. Anledningen är att mars är en månad med mycket tolkbeställningar.

Vi i styrelsen har tagit till oss av dessa synpunkter och gjorde med den anledningen en ändring i våra stadgar vilken godkändes av medlemmarna under årsmötet i Skellefteå 2012. Ändringen medför nu en mer flexibel tidpunkt för årsmötet.

Årsmötet 2013 kommer att förläggas på Nordiska Folkhögskolan i Kungälv den 8 juni. Det är ett enastående tillfälle att erbjuda Er personal ett mycket prisvärt fortbildningstillfälle i en tid där det råder brist på extern fortbildning.

Ni tar väl chansen?!

Med vänlig hälsning STTF:s Styrelse.

STTF till Almedalen!

Vi vill att STTF syns och hörs där det händer som mest. Vi planerar att åka till Almedalsveckan på Gotland i år och nu behöver vi din hjälp. Har du tips på boende? Är du intresserad av att hjälpa till med planering eller genomförande? Hör i så fall av dig till oss i styrelsen. All hjälp emottages tacksamt!

Mejla oss på sttf@sttf.nu

Information om Distanstolkning

Kort information :

- Projekt 2010-11-01 tom 2011-05-17.
- Studios: Umeå, Gunnarn, Skellefteå, Göteborg, Skara och Vänersborg.
- Flexitext , dator.
- Besparad restid 304 timmar
- Besparad uppkopplingstid 23 timmar. Den här tiden kan nu användas till tolkning vilket kommer att resultera i mindre brist. Om det är brist så kan man lättare hjälpas åt mellan landsting utan att spendera hela dagen till att åka bil.

Flexitext provade vi bara under projektet, det är inget vi har fortsatt med i nuläget. Där väntar vi på bättre teknik. Skärmen blir full efter 20 minuter och texten hinner inte med utan den kan vara 1-2 minuter efter och den stakar sig ibland. Det händer att det kopplar ner och då märker inte brukaren det direkt och det är brukaren som måste ringa upp igen. Uppkopplingen har inte varit optimal, inte så bra uppkoppling i västerbotten.

VII (Västerbottens läns landsting) har haft en studio bemannad vissa tider där du inte behövt boka tolk i vanlig ordning utan bara ringt in när man behöver tolk men då bara till flexitext.

Tolkning via dator, bildtelefon.

Vi har tolkat mot mobilt bredband och fast uppkoppling. Det är självklart bättre att ha fast uppkoppling.

Vi har haft 6 utlånade datorer i Västerbotten och i Västra Götaland. Vi har bland annat testat mot hörselvården. Vi har även lånat ut en extern mikrofon och extra kamera. Kameran som sitter på bildtelefonen är riktad mot brukaren eftersom det är lättare att tolka om man ser den som talar. Mikrofonen kan man också rikta mot talaren eller skicka runt den.

Mobilt bredband hoppas vi ska fungera bättre i framtiden, det skulle vara jättebra för brukaren som på så sätt inte blir lika låst.

Man ringer in och bokar tolk som vanligt till distanstolkning. Fem minuter innan tolkningen ska ske ringer tolkcentralen upp för att testa att allt fungerar som det ska med bild, ljud och text.

Om man sitter på trånga kontor kan det vara skönt att slippa en extra person i rummet. Eller om man har privata samtal där man kanske känner sig obekvämt att ha med en tolk kan det kännas lättare med distanstolkning eftersom man inte ser vem tolken är och det blir mer anonymt.

Det är inte alltid bättre med distanstolkning. När det är stora möten eller föreläsningar är det bättre att ha tolken på plats då det är lättare att avbryta och höra frågor från publiken eller de andra på mötet förutom den som har mikrofonen, t.ex. chefen. Man måste ha mer disciplin när man använder distanstolkning eftersom man måste skicka runt en mikrofon.

Men det kan fungera bra på möten också. Vi har haft tolkning från Umeå när vi hade ett brukarråd i Västra Götaland och det fungerade väldigt bra.

Det är fler och fler företag och föreningar som har sina möten på distans, dels via telefonmöten och dels via konferensutrustning med bildtelefon.

Vi tolkar ett möte via konferensutrustning när övriga deltagare sitter i hela Vgr (Västra Götalandsregionen), ibland på 6 olika ställen. Vi sitter i ett konferensrum med brukaren. I nuläget skrivtolkar vi som vanligt men i framtiden kanske vi kan sitta i vår studio och tolka på distans.

Vi tolkar även där beställaren sitter i telefonmöte. Då sitter vi på plats med brukaren men här är

det svårt när man inte ser de som pratar, det är svårt att skilja på vem som pratar och svårt att avbryta.

Länsstyrelsen har testat något som heter Microsoft Lync. Det är ett konferenssystem där man får en länk mejlad till sig som man klickar på, då blir man automatiskt inkopplad i mötet med ljud och bild. Man behöver inte ha någon utrustning eller program installerat. Det man själv behöver ha är kamera och mikrofon.

Vi försöker att hänga med i utvecklingen! Vi försöker också att samarbeta landsting emellan.

Det är fler landsting än VII och Vgr som provar distanstolkning, t.ex. Halland, Norrbotten, Gotland, Skåne, Södermanland och Dalarna.

Under projektiden har vi lånat ut utrustning till våra testpersoner. Allt är under utveckling och vi hoppas kunna erbjuda distanstolkning som en tjänst i framtiden. Ett CI-team har köpt in egen dator och tolkcentralen har stått för extra mikrofon och kamera. Om man har en egen konferensutrustning kan man använda den. Eller om man har en egen laptop. Gotland har till exempel distanstolkat via skype.

Hur känns det för tolken?

Det är ju en ny situation att bara använda hörseln när man tolkar när man är van att medverka på ett annat sätt. Men något som är skönt är att man alltid får en bra stol att sitta på (ibland "ute på fältet" får vi sitta på en pall). Eftersom vi stänger av ljudet på oss tolkar och man är två tolkar så kan man stötta varandra högljutt och livligt. Då störs inte heller någon av vårt knatter från tangenterna. Och det är heller ingen som ser om jag sitter och smuttar på en tekopp under tiden. Men vid ensamuppdrag kan det lätt kännas väldigt ensamt istället.

Det som är svårt är att man inte ser vad som händer i rummet, om de pekar på något "och den här är ju jättesnygg" så kan vi inte ändra om det, från "den här" till "tavlan" till exempel. Det blir också svårare att avbryta på ett snyggt sätt.

Det har förutsättningar och begränsningar. Vi är ju i uppstarten på det här så det kan bara bli bättre, men det är klart att vi kommer att stöta på hinder och att det inte alltid kommer att fungera felfritt.

Det är lättare för landstingen att hjälpa varandra utan att en hel dag ska gå åt till att sitta i bilen.

Jag är helt säker på att det här kommer att ge oss möjligheten till att utföra fler uppdrag. Det är också ett bra sätt att spara på miljön!

Vänd er till respektive tolkcentral för frågor.

Kontaktuppgifter finns på:

www.tolkcentralen.se

/Josefin Sundqvist

Pengar och politik

Vi närmar oss som jag tidigare nämnt ett riksdagsval. Vår nuvarande regering menar att tolktjänstutredningens förslag inte var tillräckligt väl finansierat. Det är oklart vad denna ståndpunkt betyder inför framtiden?

Om vi tittar lite i backspegeln så hade den borgerliga regeringen under ledning av statsminister Carl Bildt på 90-talet en helt annan hållning till vårt yrke. Dåvarande folkpartiledaren och socialminister Bengt Westerberg lyckades driva igenom en reform, där staten gick in och öronmärkte extra medel till tolkverksamheten.

Genom en ändring i Hälso- och Sjukvårdslagen (HSL) fick landstingen ett utökat ansvar för tolkverksamheten. Mellan åren 1994-2000 utbetalades statliga tilläggsanslag i en stigande trappa för att landstingen skulle kunna bygga ut och utveckla tolkverksamheten. Självt blev jag en av de första tolkar som kunde erbjudas en tillsvidareanställning tack vare dessa pengar.

Detta gjordes trots att vi hade en ekonomi i landet som var i ett utomordentligt dåligt skick. Ni som var med på den tiden minns

säkert det desperata försöket från Riksbanken att behålla en fast växelkurs.

Räntan höjdes till hela 500 %, men Riksbanken tvingades ändå släppa växelkursen fri. Banker förstatligades för att undvika konkurs och kaos bland medborgarna.

Nu när vi relativt sett har en stabil ekonomi och sunda statsfinanser, trots en lågkonjunktur, tycks vi inte ha råd att ha en fullt ut fungerande tolktjänst. Vilken ändå är en droppe i den statsfinansiella oceanen? Visst är det märkligt?

I rättvisans namn ska tilläggas att det är höljt i dunkel hur de rödgröna partierna ser på vår verksamhet och har tänkt sig att den ska fungera.

Här kommer några frågor som jag vill ha svar på från ALLA våra riksdagspartier.

Regeringen tillsatte en utredning 2010 som bla omfattade huvudmannskapet för teckenspråkstolkverksamheten i landet. Den 14 dec 2012 lämnas ett förslag till ansvarigt statsråd Maria Larsson (KD), där utredningen föreslår en ny statlig tolktjänstmyndighet. Regeringen avslår förslaget.

- Hur vill Ditt parti organisera teckenspråkstolktjänsten i framtiden?
- Hur stor del av tolktjänsten skall vara upphandlad?
- Hur ska upphandlingen gå till?
- Teckenspråkstolkar upplever en allt tyngre arbetsbörda, bristande möjligheter till fortbildning och därtill en reallöneminskning. Vår yrkeskår består i sin helhet av ca 600 tolkar. Är Ditt parti beredda att frigöra mer resurser för att motverka den utvecklingen?
- Brukarorganisationerna
HRF (Hörselskadades riksförbund),
SDR (Sveriges Dövas Riksförbund),
FSDB (Föreningen Sveriges Dövblinda),
Föräldraföreningen DHB
(Döva, hörselskadade och Språkstörda Barn)
samt STTF
(Sveriges Teckenspråkstolkars förening)
anser att ett Statligt Huvudmannaskap möjliggör en mer rättvis tolkverksamhet över hela landet. Vad gör ditt parti för bedömning i den frågan?
- STTF menar att alla typer av teckenspråkstolkverksamhet som t.ex. vardagstolkning, bildtelefonitolkning och utbildningstolkning skall placeras i en och samma myndighet. Vidare anser vi att myndigheten skall ha ett samlat ansvar för att finansiera alla förekommande typer av tolkverksamhet. Delar ditt parti den uppfattningen?

/ Ivar Wästhed.

Svar på "Öppet brev" från Tolkar i Väst.

Vi tycker att det som Tolkar i Väst har gjort angående tolktaxor är bra. Det är bra för vår yrkeskår och det gör att statusen på vårt yrke höjs. Vi har en lång utbildning och ett krävande jobb. Vi förväntas besitta en hög kompetens och vi bör då även ha en bra lön.

Det TiV har gjort underlättar för oss företagare vid upphandlingar eftersom det ger oss en möjlighet att lägga vårt anbud på en bra prisnivå där vi kan betala ut skäliga arvoden. När man frilansar är arbetssituationen oviss och man kanske bara kan räkna med jobb i 9-10 månader per år. Därför är det viktigt att man då ska ha bra betalt under den tid man arbetar.

Vi får heller inte glömma att vi ska tillhandahålla god kvalitet på tolkning. För att klara detta bör man fortbilda sig, något som frilansare ofta gjort på egen bekostnad och eget initiativ. Även här fyller alltså TiV en viktig funktion.

Vi ser gärna att man som tolk tar betalt för sin kompetens. Det gynnar oss alla!

**/Pernilla Califf och Eva-Lena Sjöblom
Tolkföretagare i Västra götalandregionen**

(Tolkar i Väst:s brev "Öppet brev till berörda uppdragsgivare" publicerades i Tolktrycket nr4 2012.
Red. anmärkning)

Till dig som undrar vad som pågår i Västra Götalands Regionen.

Ulf Liljenbäck och jag äger ett av de företag (Auktoriserad Tolk Sverige AB) som indirekt omtalas i det öppna brevet som publicerades i Tolktrycket i december 2012 och jag vill kommentera vad det handlar om från vårt perspektiv.

Företagen i Västra Götaland fick Tolkar i Väst's (TiV) öppna brev i mitten på september. Auktoriserad Tolk svarade att vi gärna kommer till ett av deras möten för att bemöta den kritik som framkommer i deras brev.

TiV svarar i februari 2013 följande: "Det fanns bland medlemmarna ingen majoritet för att anordna ett sådant möte."

Jag har skickat ett skriftligt svar på TiV's anmodan till deras mailadress. Min målsättning är att starta en dialog. TiV har än så länge valt att ignorera brevet.

Det är inte officiellt vem som är medlem så vida inte var och en själv öppet talar om det.

De använder sig av en tiv@sttf.se adress till all kommunikation och det som sänds till den mailadressen går ut till alla som är medlemmar i TiV. Som jag förstått är de som ingår i TiV till största del de tolkar som är Arvoderade mot Västra Götalands Tolkverksamhet (tidigare benämnda som frilanstolkar).

Arvoderad tolk hos Västra Götalands Tolkverksamhet tjänar 250 kr per tolk-timme och 125 kr i restid. Något högre på kvällar och helger.

Om man arbetar "heltid", tjänar man mellan 250 tkr-350 tkr per år och det betyder mellan ca 670 tolktimmar till ca 900 tolktimmar (högt räknat) per år.

TiV's miniminivåer vardagar är 270 kr i timmen och 280 på utbildningstolkning så som Komvux, Gymnasium och liknande. 360 kr på Högskola, Universitet, Yrkesutbildning och liknande. Restid ska ersättas med hälften av tolkad timlön.

Auktoriserad Tolk ersätter i dagsläget en auktoriserad tolk 280 kr i timmen oavsett om man tolkar på "vardagsuppdrag" eller på utbildning på Komvuxnivå eller liknande, 370 kr för tolkning på Universitet och Högskola och 130 kr för restid. Kvällar och helger något högre för tolkad tid.

Det följer inte TiV's idé om halv restidsersättning men det följer deras miniminivå.

TiV's högsta ersättning (Högskola, Universitet och liknande, en helg 475 kr med tredjespråk, påslag med 50 kr) är en timlön på 525 kr och restiden ska ersättas med hälften, alltså 263 kr.

Det betalar inte Auktoriserad Tolk i dagsläget.

TiV accepterar inte ersättningsuppdrag. Vi tycker att det är självklart att man accepterar ersättningsuppdrag.

På grund av ovanstående vill TiV-an slutna inte arbeta hos oss. Det har jag full respekt för.

Att de väljer att inte tala med oss, det beklagar jag.

Auktoriserad Tolk Sverige AB är från och med februari 2013 medlemmar i Almega. Almega har kollektivavtal vilket betyder att ersättningarna som nämns ovan kommer att ändras under 2013.

Vänligen

Ulrika Hansdotter Midsem

Auktoriserad Tolk Sverige AB

www.a-tolk.se

Svar på Tolkar i väst "Öppet brev till berörda uppdragsgivare"

Jag heter Ulf Liljenbäck och driver sedan 1998 företaget Kristinelunds Tolkservice som fram till 2012 i huvudsak var verksamt i Västra Götaland.

Jag och mitt företag har i 1,5 års tid av en underförening till STTF som kallar sig för "Tolkar i väst", via mejl och i Tolktrycket blivit anklagad för att vara en riktigt dålig arbetsgivare med stora brister i organisation, samordning, tolkars arbetsmiljö, lönesättning mm.

"Tolkar i Väst" har inget medlemsregister, ingen representant och tillåter ingen annan kommunikation än via en anonym e-postadress där svar har getts så sent som tre månader efter ställd fråga och i vissa fall uteblivit helt. "Tolkar i Väst" vägrar kategoriskt att träffa mig och hänvisar mig till den anonyma e-postadress tiv@sttf.nu som de säger når alla hemliga medlemmar i föreningen.

Enligt hemsidan www.tiv.nu kan man bli medlem i "Tolkar i Väst" om man uppfyller följande krav: " Alla arvoderade tolkar i regionen som arbetar med F- eller A-skattsedel men inte har något arbetsgivaransvar är välkomna att bli medlemmar i TIV."

"Tolkar i Väst" har satt en lägstanivå på ersättningar och milersättning när en visstidsanställd tolk som är medlem i föreningen jobbar för ett privat företag. Ett annat krav är att inte acceptera ersättningsuppdrag. Det är på sin plats att notera att dessa krav och villkor frångås i samtliga fall, utom när det gäller milersättningen som är på samma nivå, när medlemmar i "Tolkar i Väst" jobbar för landstinget i Västra Götalandsregionen.

Eftersom "Tolkar i Väst" adresserar sitt brev "Öppet brev till berörda uppdragsgivare" missleds läsare av detta brev som inte deltagit på möten anordnade av "Tolkar i Väst" att tro att den kritik som framförs riktar sig till samtliga företag i regionen.

Jag hävdar med bestämdhet att de missförhållanden som "Tolkar i Väst" menar finns hos företagare i Västra Götalandsregionen inte över huvudtaget finns hos Kristinelunds Tolkservice. Kristinelunds Tolkservice kan inte heller acceptera att bli offentligt smutskastad utan chans att försvara sig.

Endast den medlem i "Tolkar i Väst" som någon gång varit anställd hos Kristinelunds Tolkservice kan berätta om de förhållanden som råder i företaget. Det sårar mig djupt att samma tolkar som efter upp till tio års gott samarbete där jag alltid fått höra att jag är en bra arbetsgivare, duktig kollega och en god vän nu väljer att trampa på mig och mitt företag för att "Tolkar i Väst" inte vågar rikta sin kritik till den kritiken är menad utan väljer att klumpa ihop alla företag som verkar i regionen som om de vore ett.

Kristinelunds Tolkservice ser fram emot en ursäkt från "Tolkar i Väst". Förfrågan om att träffas står givetvis kvar. Nämn tid och plats med rimlig framförhållning så kommer jag dit och svarar på alla de frågor som medlemmar i "Tolkar i Väst" kan tänkas ha.

**Ulf Liljenbäck, stolt småföretagare
Kristinelunds Tolkservice AB**

Att brottas med etiska dilemman!

Den 11 december 2012 erbjöds de anställda på Tolkcentralen i Uppsala tillsammans med sina frilansande kollegor in till en gemensam eftermiddag.

Syftet var dels att lära känna varandra bättre och dels att samtala om etiska dilemman eller andra praktiska frågor, som vi alla ställs inför i samband med uppdragen. Det var en trevlig eftermiddag som leddes av Helene Thomsson, som tidigare haft handledning i tolkgruppen och varit mycket uppskattad.

Initiativet hade initierades av en av tolkarna som tog upp det med chefen som tyckte att det var genomförbart. Tanken är att man ska fortsätta med detta upplägg att bjuda in frilansare för fortbildning tillsammans med den egna personalen i första hand en gång per år.

Det blev intressanta diskussioner och även om vi var än så samstämmiga kring mycket rann tiden som alltid iväg.

För att utnyttja tiden maximalt tog vi till den eminenta lösningen: fika under tiden ni grupperbetar. Den mest ultimata lösningen brukar vi väl tycka när vi är ute på fältet och jobbar/tolkar... Den bästa av alla när man själv är på fältet och tolkar ;)

Eftermiddagen uppskattades av alla närvarande -vi såg gärna att det hade varit en heldag tillsammans. Detta för att hinna fördjupa oss mer samt att det skulle ge mer möjligheter att lära känna varandra. Det goda ska dock kanske inte komma i alltför stora sjok – julen låg ju trots allt runt knuten ;)

Ett stort tack till er som möjliggjorde detta och ett tack till alla som deltog och på så sätt bidrog till en lärorik eftermiddag!

/ Camilla Eurenus

Tolkar i Väst arrangerar

Introduktion till ASL måndag den 18 mars!

Är du teckenspråkstolk och intresserad av att få lite grundkunskaper i American sign language (ASL)? Då är du varmt välkommen till TiV:s utbildningskväll på Göteborgs Dövas Förening. Ira Cokoris från Nordiska Folkhögskolan kommer gå igenom bland annat vardagstecken, siffror, veckodagar och praktiska vardagsfraser på ASL. Givetvis kommer det finnas möjlighet att fråga om det du är nyfiken på!

NÄR: måndag den 18 mars klockan 18-21

VAR: Göteborgs Dövas Förening, Järntorget 8

KOSTNAD: Gratis inträde för alla medlemmar i STTF! 100 kronor i dörren för icke medlemmar.

ANMÄLAN: Ingen obligatorisk anmälan men vi bjuder på fika under kvällen och det blir lättare att beräkna om vi vet ungefär hur många som kommer. Anmäl dig därför gärna i förväg på tiv@sttf.nu.

Varmt välkomna!

Tolkar i Väst

Forskar-tolk, vad är det?

Vi inom forskargruppen, som är vår inofficiella benämning på den lilla grupp av tolkar som tolkar till doktorander på Örebro universitet, fick frågan om vi inte kunde skriva ner några rader om hur det är att jobba som tolk inom den akademiska världen på högre nivå. Vi spånade en stund och tror nu att vi är mogna att dela med oss av vår erfarenhet och vår uppfattning i ämnet :)

Vi jobbar i form av ett team innehållande ca fem tolkar och en samordnare. Gruppens storlek är beroende av att vi eftersträvar kontinuitet och det kräver tid för att sätta sig in i ämnet och att känna sig tillfreds med situationerna vi hamnar i. Det handlar om att var och en måste få kunskaper och förståelse för allt ifrån vad ämnet handlar om och hur människor fungerar och relaterar till varandra och situationer, till hur språket används och dess komplexitet och hur den akademiska världen ser ut och förändras med tiden. Målet som finns i våra sinnen är att det ska finnas rättvisa i tolkningen vi gör; var och ens person skall komma fram på ett rättvist sätt.

Månadsträffar där vi planerar och diskuterar hör till vardagen och likaså regelbundna avstämningar med doktoranderna för att få till samarbetet som krävs för att arbetet skall fortlöpa och bibehålla en kvalitet på hög nivå. Naturligtvis måste vi vara beredda på att det tillkommer en hel del läsning och förberedelse inför uppdragen för att inte nämna inför speciella sammanhang så som internationella konferenser eller disputationer.

Kontexterna vi befinner oss i varierar beroende på i vilken fas doktoranderna är i sin forskarutbildning. Det kan vara kurser, föreläsningar, seminarium likväl som fältarbete, institutionstjänstgöring, arbetsmöten, handledningstillfällen eller varför inte internationella konferenser med deltagare från världens alla hörn! Att finnas till som ett verktyg för doktoranderna i deras arbete att nätverka och knyta kontakter med andra, att möjliggöra skapandet av nya samarbetsvägar.

För att vi ska kunna hantera situationerna efter bästa förmåga har insatser bland annat gjorts med fokus på engelska, språkkurser i Brighton och en återkommande mentor/coach i engelska är exempel på detta. Att ständigt utvecklas och fördjupa sin kompetens och på detta vis finslipa arbetet har var och en och alla ett ansvar till.

Att arbeta på det sätt som vi gör och gjort under åren som gått är en resa för var och en; en pedagogisk process där man ständigt tar lärdom av händelser som sker vilket berikar livet i sin helhet och utvecklar en som tolk.

Att våga ta mark, att våga stå upp och göra det som situationen kräver och att höja statusen/positionen i rummet men även för yrkesgruppen i stort.

Vad vi hela tiden måste ha i åtanke är att det i mångt och mycket handlar om förtroende; att bygga upp ett kapital av förtroende är grunden till ett ovärderligt samarbete mellan tolk och brukare men även tolkar sinsemellan.

Ja det våra några ord från oss.. ni är välkomna att höra av er om det dyker upp några funderingar.

/Forskargruppen på Örebro TC :)

Historisk återblick

Artikeln hämtad från Tolktrycket Maj 1995

Tolktrycket

Maj 1995

Sjuk tolkdebatt i Danmark

Våra tolkande kollegor i Danmark har stora problem med arbetsskador. (Danmarks mest utsatta yrkesgrupp enligt sjukdomsstatistiken.) Som en följd härav har Danmarks motsvarighet till statshälsan/företagshäsovården lagt fram ett förslag på hur arbetspassen ska reduceras och anpassas för att undvika eller minska risken för utslitna tolkar. Detta förslag som rekommenderar högst två timmars tolkning om man är ensam tolk och maximerad tolktid på 5 tim/dag om man är två tolkar har skapat en het debatt i tidningen Døvebladet där flera döva tolkanvändare menar att reglerna är otympliga och för stelbenta.

Hana Hein, döv mamma till två skolbarn skriver i nr 9 -94 appropå tolkning på föräldramöten:

möten:

"Innan de nya reglerna togs i bruk brukade mötena vara 2 1/2 timme i genomsnitt. Nu orsakar de nya reglerna tolkarna och mig många problem och skapar dålig stämning på föräldramötet."

Lars Ryberg, döv studerande skriver i Døvebladet nr 10 -94:

"Mina erfarenheter är att det nya tolksystemet inte på några punkter är tolkanvändarvänligt och det ser ut som det hela närmast är en *hoppas-lösning* från

Institutionen för Dövas sida. Lösningen är överhuvudtaget inte genomtänkt och är av allt att döma bara bra för tolkarna som är glada över att de ska tolka 20 timmar i veckan. Hela denna fadäs har medfört färre tolktimmar och en katastrofal brist på tolkar."...

**"Arbetsskadorna
pekar helt klart
på att
tolkutbildningen
inte förbereder
tolkarna"**

"...-Jag tycker att fem timmar för två tolkar som arbetar ihop är för lite, och jag menar att två tolkar lätt kan arbeta 8 timmar tillsammans, för det är ju bara 4 timmars effektiv tolkning för varje tolk"

Ytterligare kommentarer från Bruno Ottesen, tolkbrukare, Døvebladet 10 -94:

"-Om jag ska vara ärlig, så tycker jag att man har gått för fort fram från tolkarnas sida. Det är klart att man ska ta hänsyn till deras hälsa men inte till det groteska"

"...- Arbetsskadorna pekar helt klart på att tolkutbildningen inte förbereder tolkarna fysiskt och psykiskt för arbetsuppgifterna och att tolkarna inte själva kan slappna av. I vissa fall är en enskild människa inte ägnad att vara tolk. Därför har LF (Dövas Riksförbund) gjort ett förslag om att få förlänga tolkutbildningen och att få starta fler grupper. Men departementet har inte sett välvilligt på saken."

**"Konstant och
hotfull utslitning
av tolkstaben"**

I Døvebladet nr 9/94 skriver Susanne Winkel på teckenspråkstolkarnas vägnar bla:

"-Varför varför varför? Ja, frågorna bland döva är många och förvirringen stor. Det är inget att säga om för vi lever i en brytningstid på tolkområdet och faktiskt ställer vi tolkar oss själva många frågor. Situationen är ju den, kort sagt, att teckenspråkstolktrycket dessvärre har Danmarksrekord när det gäller sjukstatistik, alltför många arbetsskador bland tolkarna redan efter få års arbete."

"...- Ska yrkesgruppen teckenspråkstolkar fortsätta att exi-

**"Danmarksrekord
när det gäller
sjukstatistik"**

stera är det nödvändigt att ingripa och säkerställa att det inte sker en konstant och hotfull utslitning av tolkstaben."

"...-Av den anledningen vill vi kraftigt uppmana alla döva tolkanvändare till att ta ta ett rejält tag i politikerna och göra sina krav hörda, samt att i dagspressen göra allmänheten uppmärksam på den för döva helt orimliga tolksituationen/tolkbristen."

Text: Mats Yngve
Översättning: Pia Wendel

Nu är vi färdiga – Teckenspråkstolkar med kompetens att skrivtolka

Lise Udén - VGR, Sara Benjaminsson - VGR, Henrik Edman - VGR, Vega Ranstam - Öresundstolkarna AB, Elisabeth Tomar - VGR, Jessica Målquist – Jönköping, Emma Espmark – Halland, Sara Tornberg – VGR, Emma Edwardson – Halland

Uppdraget för Nordiska fhsk att starta utbildningen uppkom när VGR hade för hög brist på skrivtolkssidan. VGR ansökte om EU-medel för att starta utbildningen och fick det beviljat. Under tiden hade förfrågan gått ut till de anställda om vilka som ville gå utbildningen. Det blev fem personer. Förfrågan gick ut till övriga tolkcentraler och det var fler som hoppade på tåget.

Vi har träffats två gånger i veckan under två års tid. Eva Stenman har varit lärare i tolkämnet och Malin Bengtson i svenska. Vi har haft många praktiska övningar på olika platser i Göteborg, t.ex. på bokmässan.

Praktikperioderna har varit förlagda så här: auskultation (två veckor) och prova-på (två veckor) på "hemma"centralerna. Slutpraktiken på två+två veckor var förlagd till annan tolkcentral.

Det har varit tuffa år men samtidigt roliga, med många härliga diskussioner och glada skratt!

Tack alla som kom och förgyllde vår avslutningsdag!

Den otroliga resan

En cykelresa från det nordligaste till det sydligaste Europa i sällskap av en okänd person... Hur många skulle våga ge sig av på ett sådant äventyr?

Jag fick möjligheten via internet, litade på min starka magkänsla och tog tjänstledigt från mitt arbete som teckenspråks- och dövblindtolk. Resan skulle ta sex månader med ambitionen att inspirera andra till att åstadkomma positiv förändring i sitt eget eller sina medmänniskors liv.

Vi spolar tillbaka tiden några varv.

En vintrig januarikväll 2012 satt jag hemma och läste min mail. Det hade inkommit en förfrågan via reseforumet CouchSurfing, och texten var lååång. Jesper från Karlskrona höll på att planera en cykelresa (på enhjuling!) genom Europa och skulle ta vägarna förbi Örebro under sommaren. Han sökte därmed sovplats på min soffa och erbjöd att jag kunde cykla med honom valfritt antal kilometer. I mailet hade Jesper även bifogat ett klipp från när han arrangerade Umeås första Free Hugs-kampanj. En osjälvisk handling där man helt enkelt delar ut gratis kramar på stan till de som vill. Tanken är att erbjuda människor ett tillfälle att kliva utanför sin komfort-zon, att få dem till att våga öppna sig mer för varandra. Att inspirera människor att ge. Det behöver inte handla om materialistiska ting, utan kan lika gärna handla om att le mot någon man möter. Jesper hade blivit mobbad under sin skolgång och brann därför även för att hjälpa antimobbningsorganisationen Friends att växa.

"Självklart ordnar vi boende i Örebro!" tänkte jag omedelbart. De där föreslagna kilometrarna kändes också lockande. Redan nästkommande dag meddelade jag mitt intresse av att cykla med genom hela Sverige. När ytterligare ett dygn hade förflutit hade jag hunnit göra flertalet loopar både inom och runt mig, som det kändes. Det är ju inte varje år som någon enhjular sig från Nordkap till Syd Spanien, som aktivt vill förändra världen och som dessutom erbjuder resesällskap, liksom. "Tänk om jag skulle... Alltså, det vore ju för häftigt! ...och vackert att få sprida kärlek till omgivningen på just det sättet. Helt enkelt en upplevelse av klassen Once in a Lifetime. Det gäller nu eller aldrig. ...och jag Måste bara haka på!" Så tänkte jag då.

"Galet!" tänker många, "Modigt!" tänker andra. "Om jag bara hade pengar/hade ledigt/inte hade lån etc.... så skulle jag också ha åkt!" tänker de flesta. Vad gör vi i livet om vi inte utmanar oss själva? Många hinner säkert inte ens känna efter hur gärna de skulle vilja göra saker förrän alla tänkbara hinder och föreställda begränsningar lägger idéerna och det man verkligen vill göra på is. Just därför är det så viktigt att våga lita på sin magkänsla och att styra med hjärtat, för då följer livet med automatiskt.

Jag kastade mig alltså ut i det okända. Som så många andra gånger i mitt liv. Fast även om jag skulle välja att aldrig ta några risker så kan man omöjligt förlita sig på att vardagen håller några egentliga garantier.

Trots minimal ekonomisk sponsring och trots att vi bara hunnit träffas tre gånger under planeringsfasen så gick både Jesper och jag in med 100 % tillit till resan och till varandra. Två okända människor som inom det närmaste halvåret skulle tillbringa mer tid med varandra än de flesta gifta par hinner med under en hel livstid. Ungefär.

Nåväl, nu till resan. Jag fixade gratis bussfärd (bagage, cyklar och oss inkluderat i samma lass) från Stockholm och en bra bit in i Finland. Den allra sista biten upp till Nordkap fick vi lyckligt nog bilskjuts tack vare Jespers kontakter.

Eftersom Jesper cyklade enhjuling fick jag ta bådass packning och eftersom det var glest befolkat i Nordnorge så hade vi packat med oss extra mycket mat. Boendet hade vi till stor del löst via CouchSurfing (CS) där vänliga själar öppnat upp sina hem för oss. På de ställen där vi inte funnit CS-nätverk kontaktade vi vandrarhem eller hotell. Jag beskrev vårt syfte; att vi ville sprida kärlek genom Free Hugs-kampanjer, att vi samlade in pengar till Friends och att vi ville inspirera människor till att våga följa sina drömmar.

Det begav sig som så att Jesper med sin fenomenala GPS-hjärna och jag med min utstrålning och lätthet för språk

lyckades ta oss genom nio länder och över 7000 km från det nordligaste till det sydligaste Europa. Ända fram till Danmark hade vi flyt med att bli bjudna på lunch och första gången som vi fick betala för boende var någonstans i Spanien. Människor vi bodde hos visade oss respekt och gav oss ett enormt förtroende då de ofta lämnade oss sina hemnycklar. Kors i taket! Vem hade trott det i dagens samhälle? Men på samma sätt som att misstänksamhet och girighet föder krig och oroligheter tror jag att tillit och givmildhet är livsviktigt eftersom de upprätthåller en balans av fred och frihet.

Människor som vi mötte under resan hade olika inställning till vårt projekt och skillnaden var nog störst mellan Sverige, Frankrike och Spanien. I Sverige upplevde vi ofta att människor trodde att vi skojade när vi berättade vart vi var på väg och frågorna som riktades handlade ofta om hur dåligt vädret hade varit och om hur många punkteringar vi haft. Fransmännen vände inte ens på huvudena när vi cyklade förbi, visade inget intresse när vi pratade med dem medan Spanien blev en rejäl kontrast. Vi fick välja våra rastplatser noga när gång efter annan, första bästa cyklist som fick syn på oss alltid tvärnitade och undrade om allt var okej, om vi hade allt vi behövde eller om något var på tok och om vi behövde hjälp med att ringa någonstans.

Ett av minnena från vår kramkampanj för tankarna till en äldre dam i Boden. Jag frågade om hon ville ha en kram och det ville hon gärna varpå hon svarade "Tack, nu kan jag leva året ut" och sakta vände sig om innan hon avlägsnade sig. Andra rara damer och herrar har svarat liknande; att deras respektive gått bort flera år tidigare, att de nu var ensamma och gärna ville ha en kram eller två eftersom det inte fanns någon i deras närhet. Det här är ju både vackert och sorgligt på samma gång. Två ungdomar som får plocka med sig några smulor av andras världar och som förhoppningsvis lämnar positiva avtryck. Samtidigt minns jag ett tidigare samtal jag hade med en av mina vänner som jobbar inom polisen. Han berättade att beklagligt många människor i Sverige dör ensamma. Det är ofta som grannar ringer till polisen på grund av hemsk stank i trapphuset. Polisen åker dit och hittar en avliden människa som har legat länge och jäst. Och ingen har saknat någon av dessa ensamma människor?! Tänk hur världen skulle kunna se ut istället om alla visade varandra mer uppskattning...

En annan anekdot från cykelresan utspelade sig i Nederländerna. Jesper och jag hade varit i en mellanstadieklass och presenterat vårt projekt. Bland annat så frågade vi eleverna vilka drömmar de hade. De flesta drömde om att bli något. Men hur kan man bli något när man redan är allt? Och vad innebär det förresten att Vara något? Livet kommer vid upprepade tillfällen att öppna olika dörrar för oss där vi blir tvungna att göra val. Vi kommer att få uppleva olika saker som formar oss och som sätter spår i oss. Alla har vi drömmar och alla behöver vi varandra för att lyckas nå dessa.

Oavsett om man väljer dörren med riktningen om att bli fotbollsstjärna, dansare eller låtskrivare så behöver vi varandra för att nå dit vi vill. En spelare behöver sitt team och sin tränare, en dansare behöver någon som sköter musiken och ljussammansättningen, en skådespelare behöver sina marknadsförare och sin publik etc. Om man bryter ner det ännu mer ser man att vi alla är konstant omgivna av saker som andra har varit med och skapat. Pappret vi skriver på, pennan vi skriver med, stolen vi sitter på, huset vi bor i, maten vi äter, kläderna vi bär... man skulle kunna räkna upp saker i all evighet. Under den här resan har jag öppnat ögonen för de jag möter och jag känner ödmjukhet och tacksamhet över vilka vägar livet kan ta oss med på. Om vi bara låter det. Under den nordligaste färderna av cykelresan blev jag medveten om naturen i en för mig ny dimension. Luften var så pigg och ren att när jag andades kände jag mig alldeles filtrerad. Skogar som tillsynes liknade varandra hade alla sin egen sammansättning av ljuva dofter. Himlarnas obeständiga skönhet påminde mig om att Nuet är det enda vi äger.

/Elin Höglund

Öppet hus på nya tolkcentralen i Umeå

Under december gick flyttlasset till de nya lokalerna i centrala Umeå. Vi har fått helt nyrenoverade lokaler som är anpassade efter våra behov. Fredagen den 7:e januari bjöd vi in brukare, politiker och andra intresserade personer till ett öppet hus. Det kom ett 70-tal personer som fick äta tårta och se sig omkring! Ett par kollegor hade ställt i ordning en historiehörna som visade upp gamla tolkuniformer, tolkbokningsboken där allt skrevs manuellt samt gamla skrivtolkutrustningar. I början av 90-talet vägde vuxendövtolkarnas sammanlagda utrustning imponerande 37,5 kg och vagnen att dra allt i vägde ytterliggare 5 kg! De visade också upp egenritade kopplingscheman för att få utrustningen att fungera. Man kan lugnt säga att utvecklingen gått framåt! Vad vi förstått är våra brukare nöjda med det centrala läget för tolkcentralen och tycker det är bra att det är så nära busstationen. Vi som jobbar här trivs i alla fall väldigt bra!

/Elisabeth Tellenbach

Nytt från Tolkar i Väst.

Sedan förra numret av Tolktrycket har TiV haft två möten. I december hade vi ett informationsmöte som inleddes med glögg och avslutades med att vi gick ut och åt tillsammans. Det var en trevlig avslutning på ett spännande TiV-år! Under februari kommer vi att hinna få in hela två medlemsmöten och det handlar mestadels om att vi är så pass spridda över hela västra Sverige att vi inte alltid lyckas samla alla medlemmar vid ett och samma tillfälle. TiV har planerat in två fortbildningstillfällen under våren. Vid det ena tillfället kommer vi att bjuda in alla tolkar och STTF-medlemmar till en minikurs i ASL – American Sign Language. ASL-kursen planeras till den 18:e mars och leds av Ira Cokoris. Det andra tillfället kommer däremot enbart att vända sig till arvoderade tolkar. För oss arvoderade tolkar kan regelverket hos myndigheter vara en snårskog och det är inte ovanligt att vi möter en stor okunskap om vår arbetssituation, t.ex. vid kontakter med Försäkringskassan. För att reda ut begrepp, regler och villkor har vi fördelat olika områden, såsom Försäkringskassa och a-kassa, samt skapat grupper som ansvarar för bl.a. fortbildning och handledning. Detta arbete kommer vi att redovisa för varandra och, efter att det är sammanställt, även lägga ut på vår hemsida som en hjälp för arvoderade tolkar i hela landet. Vi återkommer med tid och plats för de båda fortbildningskvällarna.

Håll utkik på vår hemsida www.tiv.nu för mer information om kommande möten och aktiviteter!

/Tolkar i Väst

Glad Påsk

Önskar Styrelsen

B

TREÅRIG TOLKUTBILDNING

- › Första året distans med intensivveckor på skolan. Heltidsstudier med fokus på teckenspråk.
- › Andra och tredje året studerar du i Härnösand. Praktik och studieresor ingår i kursen.
- › Utbildningen är en del av Teckenspråksakademin vid Härnösands folkhögskola.

Start 5 augusti 2013
Ansökan 15 april

www.hfs.se

Är Du inte medlem ännu? Nu har Du chansen att vara med i STTF!

Som teckenspråkstolk är det en självklarhet att vara med i Sveriges teckenspråkstolkars förening, STTF. Genom att vara många kan vi både påverka och lära av varandra
- så om du inte redan är medlem, gå med nu!

Inom föreningen arbetar vi med många olika arbetsområden, arbetsmarknad, utbildning, fortbildning, mm. Vi är en förening som vill vara med och påverka. Aktuell information sprids till våra medlemmar genom hemsidan, Tolktrycket, lokala träffar och större tolkkonferenser. STTF har samarbete med EFSLI och våra Nordiska grannar. Vill Du vara med och påverka, kanske ordna lokala aktiviteter eller bara ha trevligt, gå med!

Medlemsavgiften är:

Aktiv medlem 350 kr per år

Stödande medlem 200 kr per år

Organisationsmedlem 600 kr per år

För Dig som går tolkutbildningen har Du med nuvarande stadgar endast möjlighet att vara stödande medlem. Det är fritt att vara med i arbetsgrupper osv. Det enda som skiljer är rösträtten på årsmötet.

Efter godkänd tolkutbildning går man upp och blir aktiv medlem och kan då få rösträtt.

Om Du går sista terminen på tolkutbildningen erbjuder STTF Dig att gå med som stödande medlem till ett pris av 100 kr för resten av 2013.

Som medlem får Du tillgång till hemsidan, vår tidning Tolktrycket hem i Din brevlåda samt möjlighet att delta på våra aktiviteter.

Skicka e-post till sttf@sttf.nu med ditt namn, fullständig adress, telefon samt e-postadress och berätta vilket medlemskap du söker.

OBS! Medlemskap kan ej beviljas om inte e-postadress uppges.

Medlemsavgiften betalas in på bankgiro 785-7204.

TOLKTRYCKET

Nästa manusstopp: 26 April 2013